

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 771

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2019

Er heeft tijdens de Raad een beleidsdebat plaatsgevonden en er zijn raadsconclusies aangenomen over de toekomst van Europees digitaal beleid na 2020. Ook is de Raad het eens geworden over het standpunt dat namens de EU moet worden ingenomen in de World Radiocommunication Conference 2019 (WRC-19) van de International Telecommunications Union (ITU). Daarnaast heeft de Raad kennisgenomen van de voortgangsrapportage ten aanzien van de conceptverordening ePrivacy.

Onder de diversenpunten heeft het voorzitterschap een toelichting gegeven op de Digital Europe Programme verordening en de EU Cybersecurity Competence Center verordening. Verder gaf de Tsjechische delegatie een terugkoppeling over de 5G-veiligheidsconferentie die op 2 en 3 mei plaatsvond in Praag en verstreekte de EU-coördinator voor terrorismebestrijding informatie over de wetshandhavings- en gerechtelijke aspecten in verband met 5G. Daarnaast gaf het inkomende Finse voorzitterschap een overzicht van het werkprogramma.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

Toekomst Digitaal Europa «beyond 2020»

Aanneming raadsconclusies en beleidsdebat

De Raad heeft een beleidsdebat gehouden en raadsconclusies aangenomen over de toekomst van Europees digitaal beleid na 2020. De raadsconclusies dragen bij aan de ontwikkeling van het toekomstige digitale EU-beleid.

Na de introductie van het voorzitterschap nam Eurocommissaris Mariya Gabriel het woord waarin ze het voorzitterschap bedankte voor de inzet op afgelopen maanden. Ze benadrukte dat er concrete stappen zijn gezet op verschillende dossiers, waaronder de herziening van de richtlijn hergebruik van overheidsinformatie, die een dag eerder door de Raad was aangenomen. Gabriel benadrukte het belang van het debat over de toekomst van digitaal beleid om de fundamenten te leggen voor beleids-terreinen waar de komende vijf jaar uitdagingen worden verwacht. Ook maakte ze van de gelegenheid gebruik om de selectie van acht computer-centra in verschillende EU-landen als locatie voor de eerste supercomputers aan te kondigen.

Lidstaten onderstreepten in het beleidsdebat het belang van EU-leiderschap in belangrijke (sleutel-)technologieën zoals artificial intelligence (AI), supercomputing, cybersecurity, 5G, Internet of Things (IoT) of blockchain. Veel lidstaten pleitten voor toegang tot het gebruik en de ontwikkeling van deze technologieën voor het mkb, startups en overheidsdiensten en wezen erop dat digitale innovatiehubs hierbij een belangrijke rol zullen spelen. Beschikbaarheid, interoperabiliteit en gegevensuitwisseling zijn van cruciaal belang voor een succesvolle EU-dataeconomie. Het is ook belangrijk om innovatie en excellentie te bevorderen om de groei van Europese digitale bedrijven te ondersteunen. De lidstaten benadrukten verder dat het noodzakelijk is dat toekomstig beleid mensgericht en inclusief is en de ethische beginselen en privacy respecteert. Sommige lidstaten noemden het Digital Europe Programme en Connecting Europe Facility als geschikte instrumenten om bij te dragen aan digitale cohesie. Het is ook essentieel om te investeren in digitale vaardigheden en een leven lang leren, zodat niemand achterblijft. Een aantal lidstaten noemde de noodzaak om effectieve implementatie en handhaving van het bestaande wetgevingskader te waarborgen alvorens nieuwe wetgeving voor te stellen. Nieuwe wetten moeten voldoende flexibel zijn om geen belemmeringen te vormen voor nieuwe technologische ontwikkelingen of groei van Europese bedrijven.

Nederland benadrukte met name het belang van een integrale aanpak ten aanzien van EU digitaal beleid, met nadruk op onder andere vertrouwen, een sterk innovatiegericht ecosysteem en meer samenwerking op cyberveiligheid en AI. Op het gebied van AI onderstreepte Nederland dat de mensgerichte AI-aanpak op EU-niveau versneld moet worden. In dit kader gaf Nederland aan het belangrijk te vinden dat het AI ethische kader¹ zo snel mogelijk aangenomen wordt, waarin transparantie van algoritmen, verklaarbaarheid en verantwoordelijkheid centraal staan. Daarnaast benadrukte Nederland het belang van een sterke EU-concurrentiepositie in sleuteltechnologieën. Daarvoor is onder andere een EU-benadering nodig ten aanzien van datadelen. Om digitale ongelijkheid te voorkomen heeft Nederland gewezen op het belang van

¹ Kamerstuk 22 112, nr. 2799

voldoende mogelijkheden voor Leven Lang Ontwikkelen op alle niveaus. Dat vraagt een sterk ecosysteem dat talent aantrekt en behoudt.

World Radiocommunication Conference 2019

Vaststelling Raadsbesluit

De Raad is het eens geworden over het standpunt dat namens de EU moet worden ingenomen in de World Radiocommunication Conference 2019 (WRC-19) van de International Telecommunications Union (ITU). Omdat het quorum van vijftien ministers niet werd gehaald, is het besluit tijdens de Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken (EPSCO) van 13 juni 2019 als A-punt aangenomen.

De WRC-19 zal het ITU-radioreglement, het internationale verdrag dat radiofrequenties toewijst aan verschillende radiocommunicatiediensten en de technische voorwaarden stelt voor het gebruik van die frequenties, herzien. De beoogde WRC-19 slotakte is gericht op aanpassing van het radiospectrum voor verschillende soorten netwerken in reactie op technologische vooruitgang en veranderingen in de vraag. Onderhandelingsposities van de EU zijn nodig omdat bepaalde agendapunten van de WRC-19 van invloed kunnen zijn op gemeenschappelijke EU-regels.

Eurocommissaris Mariya Gabriel benadrukte dat het voor de eerste keer is dat de EU gezamenlijk optrekt in de WRC-19 en dat dit besluit hopelijk bijdraagt aan een coherent mandaat om sterker op te treden gedurende de conferentie. Er waren geen interventies van lidstaten.

Verordening ePrivacy

Voortgangsrapportage

Op de Telecomraad werd kennisgenomen van de voortgangsrapportage op de verordening ePrivacy. Eurocommissaris Gabriel bedankte het Roemeens voorzitterschap alsmede voorgaande voorzitterschappen voor hun werk op dit dossier. Gabriel betreurde dat aanpassingen aan het voorstel van de Commissie onvoldoende zijn gebleken om tot een algemene oriëntatie te komen. Gabriel gaf aan dat zij hoopt dat het Fins voorzitterschap aan de slag zal gaan met de openstaande punten en onderstreepte dat de Europese Commissie het voorzitterschap zal blijven ondersteunen.

Een klein aantal lidstaten intervenieerde om onder andere het belang van voldoende ruimte voor het opsporen van kinderporno te benadrukken alsmede een betere bescherming van privacy en persoonlijke data te garanderen. Nederland vindt dit ook belangrijke thema's, maar steunt de voortgangsrapportage.

Diversenpunten

Verordening Digital Europe Programme

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap gaf een korte terugkoppeling over de laatste stand van zaken ten aanzien van de verordening ter oprichting van het Digital Europe Programme (DEP). Het programma richt zich op de volgende vijf voorgestelde prioriteiten: high performance computing, AI, cybersecurity, digitale vaardigheden en het bevorderen van digitale technieken. Het voorzitterschap blikte terug op het triloog van 13 februari, waarbij een

gedeeltelijke gemeenschappelijke lezing is bereikt. Het budget van het DEP is onderdeel van de horizontale onderhandelingen over het MFK (Meerjarig Financieel Kader). Omdat deze onderhandelingen nog niet zijn afgerond, konden een aantal elementen van het DEP nog geen deel uitmaken van de gedeeltelijke gemeenschappelijke lezing.

Verordening Europese cybersecurity kenniscentrum en het netwerk van nationale coördinatiecentra

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap gaf een korte terugkoppeling over de laatste stand van zaken ten aanzien van de verordening ter oprichting van het Europese cybersecurity kenniscentrum en het netwerk van nationale coördinatiecentra (EUCCC). Het voorzitterschap benadrukte dat er veel voortgang is bereikt. Naar aanleiding van het akkoord op Horizon Europe, wat geleid heeft tot verschillende interpretaties of lidstaten wel/niet moeten co-financieren, heeft de Europese Commissie juridisch advies gevraagd aan de juridische dienst. Het Finse voorzitterschap gaat hier verder mee aan de slag.

Herziening Richtlijn Hergebruik Overheidsinformatie

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap stond stil bij de goedkeuring van de herziening van de richtlijn hergebruik overheidsinformatie. Deze was goedgekeurd als A-punt in de Raad die op 6 juni plaatsvond.

Overzicht van de evenementen van het voorzitterschap in Roemenië

Informatie van het voorzitterschap

Het voorzitterschap gaf een terugkoppeling over de evenementen die georganiseerd waren in Roemenië tijdens het voorzitterschap, waaronder de «High-Level Conference on eGovernment» op 18 en 19 februari, het «Third Eastern Partnership Ministerial Meeting on the Digital Economy» op 28 februari, het «Startup Europe Summit op 21 en 22 maart, de «E-commerce Interactive Dialogue» op 14 mei de aanstaande «Digital Assembly» op 13 en 14 juni.

Conferentie van Praag over de beveiliging van 5G

Informatie van de Tsjechische delegatie

De Tsjechische delegatie informeerde de Raad over de 5G-veiligheidsconferentie die op 2 en 3 mei plaatsvond in Praag. Zoals afgesproken met uw Kamer geef ik u hierbij een terugkoppeling. Technische en niet-technische thema's kwamen tijdens de conferentie aan bod waaronder transparantie, handel, wetshandhaving, beveiliging van de productieketen, en persoonlijke en niet-persoonlijke data. De 5G cyberveiligheid aanbeveling² van de Europese Commissie werd ook besproken. De Tsjechische delegatie heeft de uitkomsten van de conferentie samengevat in een Chairman Statement over cyberbeveiliging, de zogenoemde «Prague Proposals». Zij zijn voornemens om opvolging te geven aan deze conferentie.

² COM(2019) 2335

Wetshandavings- en gerechtelijke aspecten met betrekking tot 5G

Informatie van EU-coördinator voor terrorismebestrijding

De EU-coördinator voor terrorismebestrijding, Gilles de Kerchove, informeerde de Raad over wetshandavings- en gerechtelijke aspecten in verband met 5G. Het voorzitterschap had dit punt op de dag van de Telecomraad toegevoegd als diversienpunt aan de agenda. De Kerchove noemde als aandachtspunten onder andere de toegang van veiligheidsdiensten tot toekomstige 5G-netwerken, standaarden en encryptie. De Kerchove verwelkomde de 5G cyberveiligheid aanbeveling van de Europese Commissie om risicoanalyses te doen om in oktober een geconsolideerde EU-risicoanalyse uit te brengen.

Eurocommissaris Gabriel benadrukte met betrekking tot de aanbeveling dat de Europese Commissie en lidstaten krachten moeten bundelen. Zij gaf aan dat het noodzakelijk is dat lidstaten voor 30 juni de 5G risicoanalyses afhebben en dat er een EU-risicoanalyse zal worden gepubliceerd in oktober. De EU-risicoanalyse bestaat uit een samenvatting van de nationale risicobeoordelingen gecombineerd met een door ENISA (Agentschap van de Europese Unie voor het netwerk- en informatiebeveiliging) opgestelde algemene dreigingsanalyse op EU-niveau.

Werkprogramma Fins voorzitterschap

Het inkomende voorzitterschap, Finland, presenteerde op de Telecomraad zijn werkprogramma. Het inkomende voorzitterschap identificeerde duurzaamheid en digitalisering als prioriteiten. Zij zijn voornemens om de onderhandelingen over de verordening ePrivacy alsmede de verordening ter oprichting van het Europese cybersecurity kenniscentrum en het netwerk van nationale coördinatiecentra (EUCCC) verder te brengen. Onder het Finse voorzitterschap zal de Telecomraad plaatsvinden op 3 december 2019.

Informeel lunchdebat Europese investeringen in de digitale economie

Tijdens de informele lunchbijeenkomst benadrukten lidstaten het belang van investeringen en de MFK-programma's voor zelfstandige Europese innovatie. Daarbij werd onderstreept dat het ook gaat om digitale autonomie, toegang tot risicokapitaal en meer ruimte voor financiering door de Europese Investeringsbank (EIB) en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD). Verder benadrukte onder andere Nederland het belang van onderzoek en middelen voor innovatie. Een aantal lidstaten wees, net als Nederland, op andere actoren zoals steden, goed onderwijs en investeringen in opleidingen. Tot slot benadrukten diverse landen het belang van synergie binnen het programma van de Commissie.